

Vischnanca da Bever, revitalisaziun da las zonas umidas da l'En:

Emprima badigliada per la 2. etapa da revitalisaziun

Mo dus onns sunter la realisaziun da l'emprima etapa da revitalisaziun sin il territori communal da Bever vegnan l'En e sias rivas revitalisads en ina segunda etapa fin al cunfin communal tranter Bever e La Punt Chamues-ch. Cun l'emprima badigliada dals 9 da zercladur 2017 cumenzan las lavurs da construcziun che vegnan a durar fin l'onn 2020. Ils custs budgetads importan circa 9 milliuns francs.

Mez dal 19avel tschientaner han ins cumenzà a curreger il percurs da l'En tranter Bever e La Punt Chamues-ch. Numerusas auas grondas avevan adina puspè chaschunà rupturas dals rempars e silsunter sanaziuns da las ovras da protecziun ch'eran quella giada anc nunsuffizientas. Spezialmain l'aua gronda da l'avust 1954 è stada la chaschun per fundar ina cumissiu d'En che ha elavurà in concept da protecziun cunter aua gronda. Silsunter è vegnids construids durant ils onns 1959 fin 1962 ils rempars da l'En a Bever ch'existan anc oz. Cun la construcziun da quest canal èn resultads per l'avifauna territoris impurtants per passentar l'enviern e per cuar en las zonas umidas separadas. Il rempar da l'En cun salaschada dat oz alloschi ad ina populaziun impurtanta e protegida da vipras. A medem temp èn resultads dentant sper l'En che aveva avant questa correcziun in letg cun bancs da gera, cun chans parzials e cun bratschs anteriurs, gronds deficits per l'ecologia dals peschs. Ultra da quai separa l'En ch'alisà las zonas umidas da Bever en duas parts, uschia che la diversidad ecologica, aquatica e morfologica è vegnida restrenschiada fermamain.

Oz, in mez tschientaner pli tard, exista pervia da la protecziun cunter aua gronda in basegn da sanaziun considerabel dals rempars da l'En. Diferents studis da la SPF Turig mussan



Stadi actual 2016 avant lavurs da construcziun



Visualisaziun d'in stadi da svilup pussaivel

las pussaivladads ed il potenzial d'ina revitalisaziun da las zonas umidas da l'En mantegnend a medem temp la protecziun necessaria cunter aua gronda. L'onn 2010 èn las votantas ed ils votants da la vischnanca da Bever sa decidids per ina tala revitalisaziun persistenta da las zonas umidas da l'En. En ina 1. etapa ha la vischnanca da Bever realisà ils onns 2012 fin 2014 in project da protecziun

cunter aua gronda sin il traject tranter la sbuccada dal Beverin e la punt d'Isellas, che ha eliminà il meglier pussaivel ils deficits ecologics da l'En.

En ina segunda etapa duai vegnir engondri ils onns 2017 fin 2020 il perimenter dal project vers engiu fin al cunfin cun la vischnanca da La Punt Chamues-ch. Il project è concepì uschia ch'i pon vegnir realisadas pli tard ulte-

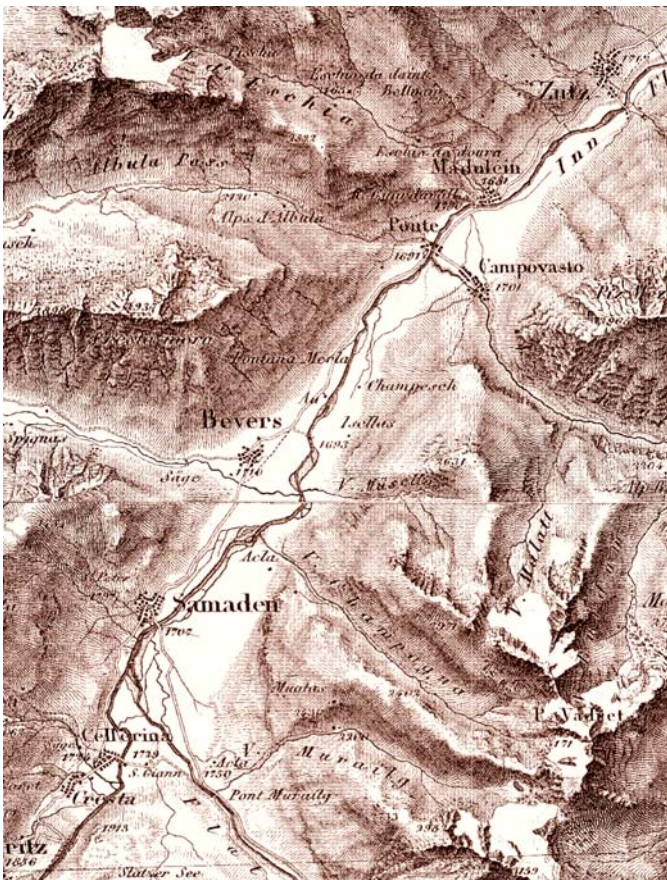
riuras etappas da revitalisaziun sin il territori communal da La Punt Chamues-ch.

Cun questa segunda etapa da la revitalisaziun da las zonas umidas da l'En a Bever duai l'En chanalisa vegnir schlargià sin ina lunghezza dad 1,7 kilometers e sin ina ladezza da circa 90 meters. Per quest intent vegn spazzà il rempar da la riva dretga e spustà per circa 70 meters en per il terren. Il curs d'aua survegn uschia dapli dinamica, quai che promova il svi-

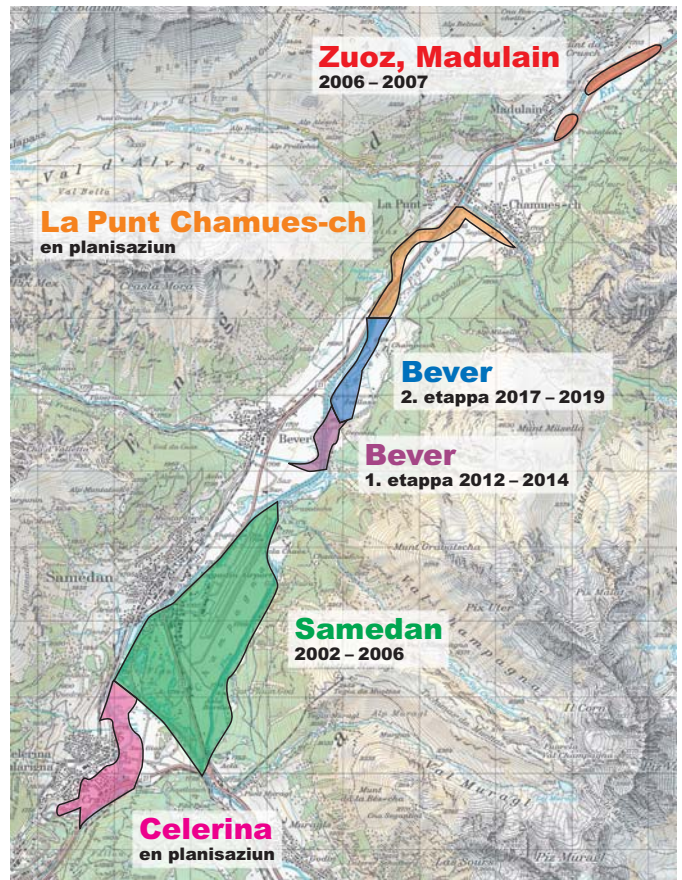
lup da biotops multifars ed ecologica-main prezios en las zonas umidas. Pli-navant vegn segirà – en in corridor da 20 fin 90 meters – il sistem existent d'auas internas che vegn ad accompagnar il flum en per il terren parallelain per lung dal nov rempar da la riva ch'è ussa pli lunsch davent. Ultra da funcziuns ecologicas preziasas regulescha quest sistem er ils currents da l'aua sutterrana ed impedescha uschia ch'il terren vegnia saturà nun-giavischadamain cun aua. Malgrà questa mesira duain ils systems eco-

logics ch'èn resultads tras la construcziun dal chanal vegnir mantegnids uschè bain sco pussaivel.

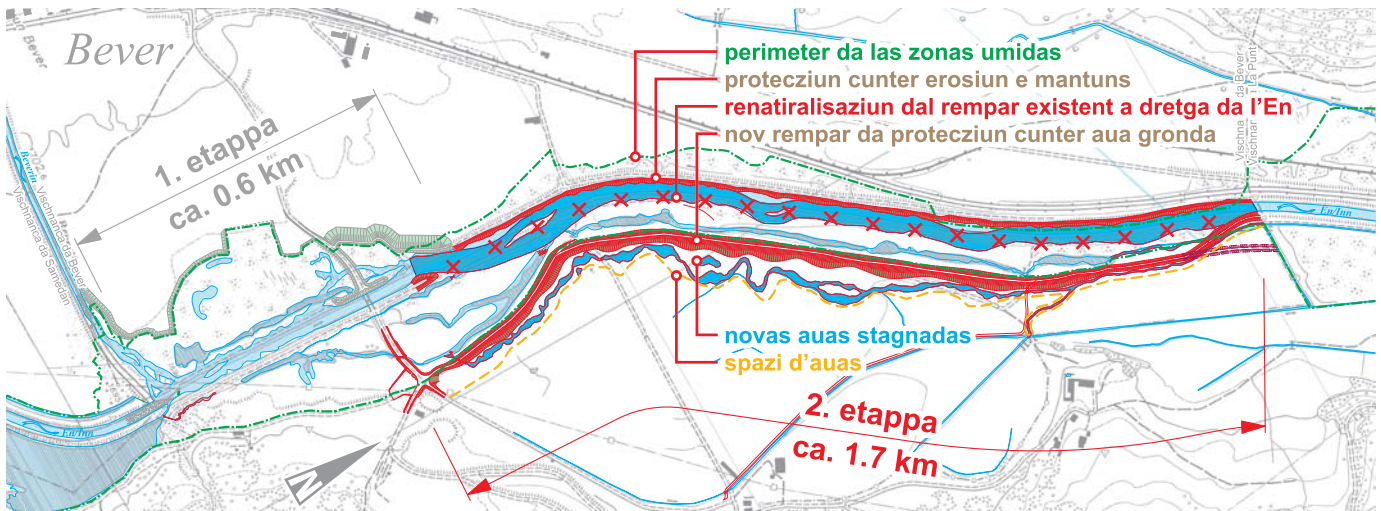
Ils 9 da zercladur 2017 vegn fatga l'emprima badigliada per realisar questa segunda etapa da revitalisaziun. Savend ch'ils success positivs da l'emprima etapa èn resultads svelt, pon las zonas umidas da l'En tar Bever survegnir in futur empermettent ord vista ecologica. La segir-ezza necessaria en cas d'aua gronda resta garantida er vinavant.



L'En avant las mesiras da correcziun (charta Dufour da 1858)



Projects da revitalisaziun a l'En da l'Engiadin'ota



La survista dal project da las etappas da revitalisaziun da l'En tar Bever



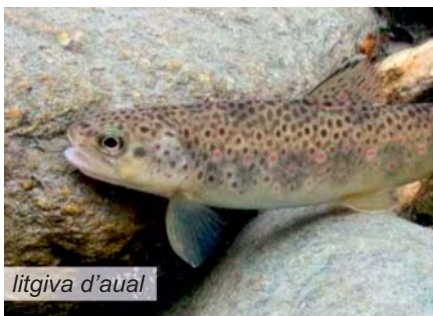
vipra



rivaun cumin



gravarel pitschen



litgiva d'auai



litschala



giansauna engiadinaisa

Zonas umidas da l'En vivas a Bever

Erik Olbrecht, insch. forestal dipl. SPF, Uffizi per la natira e l'ambient dal Grischun

Zonas umidas tutgan tar ils spazis da viver ils pli multifars da la Svizra. Fitg decisiv per lur apparientscha è l'element aua. La dinamica natirala da quest element procura cun auas grondas e cun setgira sco er cun erosiu e cun sedimentaziun per ina midada constanta entaifer il sistem ecologic. Sin in pitschen spazi po sa furmar in mosaic complex da spazis da viver fitg differents ch'èn suttamess a midadas permanentas. Grazia a questa diversitad chattan ins ina diversitad extraordinaria da spezias en las zonas umidas. Uschia porschan zonas umidas a circa la mesadad da las spezias indigenas d'animals e da plantas cundiziuns da viver idealas.

Per sa proteger cunter aua gronda u per cultivar terren èn bleras auas currentas vegnidas curregidas e trtgas en lingia en il passà. Tras quai han numerusas zonas umidas perdi directamain u indirectamain lur colliaziun cun la forza motorica da l'aua ed èn vegnidas donnegiadas u schizunt destruidas. Cun la spariziun da la diversitad dal spazi da viver èn sa reducidas er l'existenza e da plantas tipicas per las zonas umidas.

Er en Engiadin'ota ha la chanalisaziun da l'En disturbà sensiblaimain las zonas umidas d'importanza naziunala che accumpognan il flum, en lur funcziun sco spazi da viver dinamic. Cun realisar in'emprima etappa da revitalisaziun ils onns 2012 fin 2014 è vegnida messa la basa per valorisar persistentamain las zonas umidas da l'En en la vischnanca da Bever. Dapi la fin da la construcziun da l'emprima etappa vegn analisà scientificamain il svilup dals spazis da viver sco er da las spezias d'animals e da plantas entaifer il perimenter da revitalisaziun. Schebain ch'il traject giva revitalisà da la sbuccada dal Beverin fin curt sut la punt d'Isellas è – cun circa 600 meters – curt, pon gia vegnir constatads success allegraivels. Uschia han ins tranter auter pudì cumprovar che tant la litgiva d'auai sco er la litschala chattan cundiziuns idealas, èn avant maun en in dumber cleramain pli grond d'indivi-

dis e pon sa multiplitgar oz cun success a Bever, malgrà ch'ellas han differentas pretensiuns envers il spazi da viver. Emprimas cuadas da raras spezias d'utschels, sco il rivaun cumin ch'è fitg rar, han pudì vegnir observadas en las zonas umidas revitalisadas. Er per ulteriuras spezias d'animals e da plantas pon vegnir observads svilups empermettents che mussan en moda impressiunanta la valur ecologica d'ina revitalisaziun e sia impurtanza per mantegnair e per promover la diversitad da las spezias.

Las datas dal project

Svilup dal project:

- Vischnanca politica da Bever
- Uffizi per la natira e l'ambient dal Grischun
- Uffizi da chatscha e pestga dal Grischun
- Uffizi da gnaud e privels da la natira dal Grischun
- Uffizi da construcziun bassa dal Grischun
- Uffizi d'agricultura e da geoinformaziun dal Grischun
- Pro natura dal Grischun
- Staziun ornitologica svizra da Sempach
- KARCH – Center da coordinaziun per la protecziun dals amfibis e dals reptils en Svizra

Planisaziun e projectaziun:

Cuminanza d'inschigners

- Eichenberger Revital SA, Cuirra (direcziun generala)
- Hunziker, Zarn & Partner AG, Domat
- ecowert ScRL, Domat

Realisaziun da la construcziun:

- M. Pirovino & figls, Le Prese

Direcziun locala da construcziun:

- Biro d'insch. Plebani Peter L., Zuoz

Custs:

- Custs totals 1. etappa: 2,35 milliuns fr.
- Preventiv 2. etappa: 9 milliuns fr.

Ulteriuras infurmaziuns:

- www.gemeinde-bever.ch/revitalisierung

Impressum

Cuntegn: Uffizi da construcziun bassa dal Grischun. La reproducziun dals maletgs e dal text cun indicaziun da la funtauna è giavischada. Questa infurmaziun dal UCB sco er autras infurmaziuns davart temas stradals pon vegnir charginadas giu sco PDF e stampadas sut www.tiefbauamt.gr.ch > Documentaziun.

Project prospectiv per la vischnanca da Bever

Fadri Guidon, president communal da Bever



Suenter che la 1. etappa da la revitalisaziun da las zonas umidas da l'En sin il territori communal da Bever è stada curunada da success, vegn engrondi il perimeter dal project cun ina 2. etappa.

La vischnanca da Bever è superbia ed engraziaivla. Ils rempars dal flum ch'ins considerava pli baud sco gists, dastgain nus curreger oz. Cun il sustegn da la confederaziun, dal chantun e da sponsurs pudain nus puspè restituir in pau natiralezza a la natira, quai dentant senza renunziar a la protecziun necessaria cunter aua gronda. Ils ultims decennis è Bever adina puspè sa fatg valair tras quai che nus savain ir enturn en moda miaivla cun nossas resursas. Gia las emprimas ideas per renaturalisar las zonas umidas da l'En han chattà pauca sceptica tar la populaziun. A las ideas è suandada sco savens dischillusiun pervia dals custs. Cur che la confederaziun ha alura lantschà in program d'impuls, ha Bever duvrà mo paucas emnas per sa decider. Igl era cler ch'ins veglia realisar in'emprima etappa sco test. La sceptica ch'era avant maun è stada fitg impurtanta durant questa fasa, ed ella è quai anc oz. Ella ans ha permiss d'optimar il project pli e pli fitg, ed ans oblighescha da far il meglier or dal project. L'emprima etappa è vegnida terminada ed ha sveglià pir da dretg il giavisch da far da-

pli. Uschia pudain nus oz, mo dus onns suenter avair terminà las lavurs da construcziun, già puspè clamar las maschinas da construcziun. I vegn a dar midadas e disturbis. Ma quels vegnan ad esser ils ultims per bleras generaziuns. Quai che nus pudain realisar qua en quest mument permetta a la vischnanca da Bever da – speranza – mai pli stuair s'occupar dals rempars da l'En. Mai pli gronds custs per mantegnair ovras da protecziun a l'En. Il cuntrari: la valorisaziun da las zonas umidas d'impurtanza naziunala dal palpiri a zonas umidas realas che funcziunan permetta a la vischnanca da concepir ina cuntrada natirala unica per il turissem. Quest territori da recreaziun vischina na duai betg esser ina pedra preziosa en la cuntrada mo per la populaziun indigena. Nus pudain porscher er a noss giasts in'ulteriura pussaivladad da sa sentir bain a Bever.

Tut quai è mo pussaivel grazia al sustegn ed a la chapientscha da bleras persunas. En emprima lingua ston vegnir menziunads ils proprietaris da bains immobigliars ed ils

purs. En quest project sto l'agricultura ad emprima vista cunzunt dar, senza avair in niz personal direct. Per questa gronda purschida da maun cun vast orizont vulain nus engraziar cordialmain als purs en quest lieu. L'engraziament va er als proprietaris dals bains immobigliars pertutgads. La vischnanca ha chattà dapertut gronda bainvulientscha.

La realisaziun da la segunda etappa da la revitalisaziun da l'En custa circa trais giadas dapli che quella da l'emprima etappa. Quai èsi da finanziar. Pussibilitar pussibileschan quai la confederaziun ed il chantun Grischun. Senza lur gronda contribuziun finanziaria fiss quest project nunpussavel e la vischnanca stuess s'occupar anc per decennis da rempars en decadenza. Il sustegn dal fond *naturemade star* da l'ewz dat a Bever la segirezza ch'ils custs restants restan en il rom dal credit prescrit. A tut ils lavurants da construcziun giavischain nus in plazzal senza accidents ed a la populaziun engraziain nus fitg per ses sustegn e per sia chapientscha durant la fasa da construcziun.